

MEMÒRIA D'ACTUACIÓ DE L'OBRADOR DEL TERCER SECTOR AMBIENTAL DE CATALUNYA

Any 2016

L'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya, o3sac

L'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya és un associació que té com a vocació fundacional agrupar un ampli ventall de xarxes i d'organitzacions ambientals representatives que treballen a Catalunya. Aquestes entitats són el resultat de la pluralitat i riquesa del teixit associatiu ambiental, el seu grau d'implantació territorial i la capacitat d'incidir en els afers ambientals d'interès general. Tot plegat amb l'objectiu d'assolir un millor benestar i qualitat de vida de les persones, la preservació dels patrimoni natural i de la biodiversitat i garantir la conservació els bens i serveis ambientals dels ecosistemes.

L'o3sac és una entitat ambiental de tercer nivell i pretén contribuir, decididament, a estructurar el sector a partir d'organitzacions que exerceixin i tinguin l'esperit d'entitat de segon nivell en les disciplines ambientals o bé en el territori. I lògicament, també vol promoure el reconeixement social i polític de les entitats dels tercer sector ambiental de Catalunya.

El 25 novembre de 2011 es va constituir a Barcelona l'o3sac amb la missió d'aplegar les xarxes i organitzacions del tercer sector ambiental sense ànim de lucre d'interès social i col·lectiu, amb l'objectiu de treballar per a la promoció de l'associacionisme ambiental, la consolidació de les entitats ambientals i el reconeixement de la seva tasca per part del conjunt de la societat catalana i, en particular, del Govern de la Generalitat de Catalunya, del Parlament de Catalunya i de les administracions públiques d'àmbit local, supralocal, estatal i europees.

Els **objectius i finalitats de l'o3sac** són:

- ✓ Afavorir el treball en xarxa i les aliances de les entitats ambientals.
- ✓ Incentivar l'excel·lència i innovació de les organitzacions del Tercer Sector Ambiental com ara la millora de la gestió, la qualitat en els serveis i accions, la transparència i la comunicació.
- ✓ Exercir i promoure accions d'incidència política i social al servei del tercer sector ambiental.
- ✓ Establir i millorar els mecanismes actuals de relació de les entitats amb el Govern de la Generalitat, el Parlament de Catalunya i la resta de les Administracions Públiques d'àmbit local, supralocal, estatal i europees
- ✓ Garantir la participació de les entitats en els processos de decisió que afecten al medi ambient.
- ✓ Vetllar per l'existència de mecanismes de finançament adequats a les necessitats de les entitats del Tercer Sector Ambiental i les seves activitats i serveis
- ✓ Incentivar la generació i transmissió de coneixement socio ambiental.
- ✓ Impulsar totes aquelles accions que contribueixin a l'assoliment de la missió de l'associació

Actualment les **entitats membres i adherides de l'o3sac** són les següents:

ADENC (Assoc. per a la Defensa i l'Estudi de la Natura)
ECO-UNIÓ
FCE (Fundació Catalana de l'Esplai)
XCT (Xarxa de Custòdia del Territori)
ICO (Institut Català d'Ornitologia)
SCEA (Societat Catalana d'Educació Ambiental)
Associació de Naturalistes de Girona, ANG
ECOSERVEIS
XVAC (Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya)
CST, Centre per a la Sostenibilitat Territorial

XATRAC, Estudi i difusió del medi natural
FUNDACIÓ BANC DE RECURSOS
PAU COSTA FOUNDATION

La relació d'entitats que donen suport a l'o3sac són:

Acciónatura
Associació Blue Planet
Associació d'Amics de la Natura -El Xop-
Associació Hàbitats
Associació La Forest
Associació Mediambiental la Sínia
CERM, Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis
Club EMAS
DEPANA, Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural
Fundació Privada Sigea
Fundació Catalunya – La Pedrera
Fundació Privada Mar
Fundació Vincles
Fundació WORLD NATURE
Associació Galanthus
GOB Mallorca
GOT-Grup d'Ornitologia del Tenes
Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear
Grup de Defensa del Ter
L'Ateneu Juvenil, Cultural i Naturalista de Girona
La Canonja 3 - Poble, paisatge i sostenibilitat
Limnos, Associació de Defensa del Patrimoni Natural del Pla de l'Estany
Mirant cel i terra
NEREO, Preservador del Medi Ambient
SEO/BirdLife - Catalunya
SUBMÓN
XNCA, Xarxa per una Nova Cultura de l'Aigua

Memòria d'Actuació

Seguidament exposem les activitats que hem portat a terme durant l'any 2016, classificades per cadascun dels 5 Eixos de Treball de l'o3sac:

EIX 1: Serveis i Comunicació de les Entitats del TSAcat

Aquest eix agrupa les activitats adreçades, bàsicament, al servei de les entitats del TSAcat amb l'objectiu d'incidir positivament en les tasques organitzatives, estructurals i estratègiques. També pretén consolidar, actualitzar i millorar el Pla de suport al TSAcat.

A. Nova web de l'o3sac i de les Entitats Ambientals de Catalunya: entitatsambientals.cat

Durant l'any 2016 l'o3sac ha gestionat i coordinat la plataforma web de les Entitats Ambientals, creada a finals del 2012. En aquest sentit, s'ha anat actualitzant la informació que contenia el web, així com generar i introduir-hi nous continguts, com per exemple notícies d'actualitat, articles d'opinió, activitats, eines i recursos...

Paral·lelament s'ha treballat en una nova web que integrés la web de l'o3sac i la de les entitats ambientals: estructura de la web, la proposta gràfica, la programació, el gestor de continguts adaptat amb wordpress...

La web es va llençar el novembre de 2016 amb una molt bona acollida per part del sector, i es van fer accions comunicatives per a donar-la a conèixer entre les entitats del sector i altres agents clau per l'o3sac.

També s'ha promocionat i difós la web a nivell general i apartat per apartat mitjançant les xarxes socials, el butlletí de l'o3sac, el butlletí de medi ambient de la Generalitat de Catalunya, Xarxanet i altres portals d'internet, mailings a les entitats ambientals...

Les accions realitzades han estat:

- ✓ Disseny i creació d'una nova web de l'o3sac i plataforma d'entitats: www.entitatsambientals.cat

- ✓ Llançament de la nova web el 29 de novembre de 2106: Nota de premsa informativa, difusió a les xarxes socials, baners...
- ✓ Manteniment i actualització regular del web.
- ✓ Creació de dos apartats nous al web sobre l'o3sac:
 - 'QUI SOM' per presentar l'o3sac, les línies estratègiques, com ens organitzem, els nostres membres...
 - 'QUÈ FEM': per a donar a conèixer les activitats i projectes que desenvolupem a l'o3sac.
- ✓ Integració del nou butlletí electrònic de l'o3sac a la nova web.
- ✓ Ampliació del directori territorialitzat de les entitats. Actualment al directori hi consten **81 entitats ambientals**.
- ✓ Actualització de l'agenda d'activitats que organitzen les entitats del sector i també amb activitats formatives d'interès pels professionals de les entitats.
- ✓ Creació d'un espai informatiu d'eines i recursos d'interès per a totes les entitats.
- ✓ Apartat d'actualitat i notícies d'interès pel sector, el qual s'ha anat actualitzant i dotant d'informació setmanalment.
- ✓ Eines 2.0 i de millora de l'espai web: botons per compartir en les xarxes socials, canal RSS.
- ✓ Integració de les webs del 1r i 2n congrés del TSAcat i de la campanya 'Jo sóc donant ambiental' a la web principal.

Durant l'any 2016, el portal ha tingut 7.500 sessions (període de temps en què un usuari interacciona activament amb el lloc web), 6.500 usuaris i 12.000 pàgines visitades.

B. Eines de comunicació de l'o3sac

L'o3sac utilitza, periòdicament, quatre eines de comunicació (web, Facebook, Twitter i butlletí electrònic) per difondre i comunicar la informació d'interès per a les entitats i persones relacionades amb el tercer sector ambiental de Catalunya.

Les accions que hem portat a terme en aquest àmbit són les següents:

- ✓ Edició i enviament de butlletins electrònics de l'o3sac:

Al llarg del 2016, des de l'o3sac s'han enviat menys butlletins dels què s'enviaven habitualment; arran de la desaparició del programari utilitzat per editar i enviar els nostres butlletins, i a l'espera de la nova web i el nou software integrat per enviar butlletins directament des del gestor del web, vam deixar d'enviar-los durant uns mesos, i el mes de desembre de 2016 vam reprendre de nou l'enviament.

La llista de distribució on s'envia és de 388 entitats ambientals i 121 contactes corresponents a altres entitats, institucions i persones interessades en el sector.

Mitjançant els butlletins electrònics de l'o3sac hem difós notícies, novetats, activitats i projectes del propi o3sac, així com informacions d'interès de les entitats membres de l'o3sac, o bé activitats i notícies importants per les entitats ambientals.

✓ Web de l'o3sac:

L'espai web d'una entitat és bàsic per a comunicar i difondre l'activitat d'aquesta, i en el cas de l'o3sac, una entitat de segon nivell al servei de les entitats ambientals, encara és més important. Durant el 2016, com hem dit, hem estrenat nova web i hi hem anat publicant al web de l'o3sac notícies, activitats i eines d'interès pel sector.

✓ Comunicació 2.0:

Durant el 2016 hem estat força actius amb les xarxes socials de l'o3sac, així doncs, hem informat a les entitats i persones seguidores del Twitter i Facebook de les novetats, serveis i notícies d'interès per les associacions del TSAcat.

Les dades actuals de l'o3sac a les xarxes socials:

- N° de seguidors al Twitter: 2.235 seguidors
- N° de tweets: 3.194 tweets
- N° de seguidors al Facebook: 474 seguidors

C. Panoràmic de les associacions

Després d'haver fet i publicat el Baròmetre 2015 del TSAcat, l'o3sac va acordar que per a tenir dades i radiografies del TSAcat a partir del 2016, participaria de l'estudi del Panoràmic.

El Panoràmic és un projecte que va néixer l'any 2014 i té per objectiu ser una eina

per a la millora i l'enfortiment del món associatiu. Es tracta d'una recerca impulsada pel Consell de les Associacions de Barcelona, CAB, que aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució.

Així doncs, hem establert un conveni amb el CAB per donar suport i col·laborar en aquesta recerca, facilitant i ajudant-los a accedir al TSAcat i donant suport amb la difusió, i al final obtindrem un informe de l'estat del Tercer Sector Ambiental català.

Les accions realitzades han estat:

- ✓ Reunions de treball amb l'OTS i el CAB.
- ✓ Facilitació de la base de dades de les entitats ambientals catalanes.
- ✓ Suport en la difusió de l'estudi del panoràmic i la recerca
- ✓ Seguiment de la participació de les entitats ambientals en l'estudi.
- ✓ Depuració
- ✓ Signatura del conveni entre el CAB i l'o3sac.

D. Trobada d'entitats per la justícia social i ambiental

El dia 19 de març es va fer a Girona la trobada d'entitats per la justícia social i ambiental amb l'objectiu de construir una àmplia aliança d'organitzacions, institucions i moviments per la justícia ambiental i social, debatre quin model ambiental i social de país volem, i quines accions cal emprendre per transformar-lo.

L'o3sac va participar de l'organització i desenvolupament de la trobada.

- ✓ A la trobada hi van participar 105 entitats.
- ✓ De la jornada en va sorgir un recull de propostes classificades en els següents apartats: (les propostes concretes es poden veure a la web)
 - Propostes pel decreixement (*34 propostes*)
 - Propostes per la governança de la sostenibilitat i la protecció dels drets de la natura (*16 propostes*)
 - Propostes per la conservació del territori (*52 propostes*)
 - Propostes per aturar la crisi climàtica i de recursos naturals (*43 propostes*)

E. Elaboració del pla de comunicació de l'o3sac

La comunicació corporativa configura la projecció social d'una organització i resulta clau per determinar l'èxit o fracàs de totes i cadascuna de les seves iniciatives. Per això, és vital desenvolupar i definir polítiques de comunicació eficaces i ben orientades, i contribuir a un millor coneixement i valoració de l'entitat per part de la societat.

Amb aquest objectiu, l'any 2016 desenvolupem el Pla de comunicació de l'o3sac, que té en compte l'impacte de les noves tecnologies i la variació en els hàbits socials de la majoria de persones.

El Pla es pot visualitzar aquí:

http://entitatsambientals.cat/wp-content/uploads/2016/11/pla_comunicacio_o3sac.pdf

F. Elaboració del pla de relacions públiques de l'o3sac

Les relacions públiques actuen en l'àmbit de la comunicació persuasiva, pel que tenen relacions més o menys directes, amb altres disciplines comunicatives, com són la publicitat, la propaganda o la incidència política. Creiem que l'exercici de les relacions públiques, s'ha de centrar en identificar quines vies de comunicació es poden utilitzar de forma més eficient, per establir una relació satisfactòria amb els públics de l'organització.

Amb aquest objectiu, l'any 2016 desenvolupem el Pla de relacions públiques, que té en compte la relació i bona voluntat entre una persona, empresa o institució i altres persones, certs públics o la comunitat en general. Així mateix, aquest document defineix alguns grups d'interès, i proposa tres accions concretes de comunicació i relacions públiques.

El Pla es pot visualitzar aquí:

http://entitatsambientals.cat/wp-content/uploads/2016/11/pla_relacions_publicues_o3sac.pdf

G. Preparació del 3r congrés TSAcat

El 3r congrés del TSAcat finalment es portarà a terme el febrer de 2018, però durant el segon semestre de 2016 s'han realitzat accions de reflexió i preparació d'aquest; concretament s'han fet reunions prèvies amb el DTS i l'ajuntament de Barcelona, i s'ha fet la primera comunicació a les entitats. També s'ha convidat a

les entitats interessades a què formin part del Comitè Organitzador del Congrés, el qual s'ha creat al desembre de 2016 amb 12 entitats membres.

H. Campanya 'Jo sóc donant ambiental'

Durant el 2016 es llença la campanya 'Jo sóc donant ambiental' planificada l'any anterior. L'objectiu de la campanya és les donacions a les entitats ambientals, així com donar-les a conèixer i millorar el seu reconeixement social.

Les accions realitzades han estat:

- ✓ Infografia (pòster/tríptic) disponible en format electrònic i en format físic. Amb informació i dades del Tercer Sector Ambiental i la campanya.
- ✓ Vídeo breu per a difondre a les xarxes socials.
- ✓ Guia informativa sobre donacions adreçada a les entitats ambientals.
- ✓ Web específica de la campanya de donacions, la qual conté: la descripció de la campanya, com fer una donació i avantatges fiscals, el directori de tots els projectes als quals fer una donació, i un apartat de documentació d'interès: <http://www.entitatsambientals.cat/donantambiental/index.php>
- ✓ Difusió per les xarxes socials, ràdio, TV i premsa
- ✓ Aliança amb la 'Setmana de la Natura' de la xct i la XVAC, amb l'objectiu de donar a conèixer la campanya i els projectes de les entitats, i per a incentivar les donacions a aquests.
- ✓ Valoració de la campanya i redacció d'un document amb els punts forts i febles.
- ✓ Recull de l'impacte de la campanya a nivell comunicatiu.
- ✓ Reunió el dia 16 de desembre amb el DTS per a revisar la campanya durant l'any 2016 i fer propostes de millora de cara a l'any vinent.
- ✓ Creació d'un grup de treball concret de la Campanya a la junta de l'o3sac, i reunions per a reflexionar sobre el futur d'aquesta.

EIX 2: Incidència política al servei de les entitats del TSAcat

Aquest eix agrupa aquell conjunt d'accions d'incidència política i social que promou l'o3sac per afavorir i facilitar la tasca i el reconeixement de les entitats del TSAcat.

A. Comissió de seguiment del Pla de suport al TSAcat

L'o3sac ha participat a les reunions de la Comissió de seguiment del pla de suport al TSAcat fent arribar aportacions i propostes treballades a nivell de la junta directiva.

B. Seguiment dels deutes de les administracions amb el TSAcat

Durant l'any 2016, l'o3sac ha actualitzat els deutes que tenen les diferents administracions amb les entitats ambientals i com això repercuteix al Tercer Sector Ambiental.

Enguany destaca haver aconseguit un acord per cobrar els deutes pendents del Departament de Territori i Sostenibilitat, només queda pendent la part d'Ajuts als parcs naturals.

C. Reunió amb la Subdirecció General de Cooperació Social i Voluntariat

L'o3sac s'ha reunit amb en Marc Viñas de la Subdirecció de cooperació social i voluntariat per mirar d'establir ajuts i suports específics pel tercer sector ambiental. De la trobada destaca que hi ha bona voluntat de recolzar el sector, però no específicament l'ambiental, i que en cas que vulguem desenvolupar accions específiques cal veure com ho fem conjuntament amb Territori i Sostenibilitat.

D. Participació al Grup Impulsor de la nova Llei de Mecenatge

L'o3sac ha participat en una trobada per canviar la Llei de mecenatge a Barcelona i Madrid. A la reunió hi havia convocades la XCT i la Taula del Tercer Sector Social entre altres.

E. Redacció i difusió de la nota de premsa 'Uns pressupostos que no tenen en compte el Medi Ambient'

L'o3sac ha redactat aquesta nota de premsa per donar a conèixer i difondre la nostra postura en aquest tema. La nota s'ha enviat a la nostra base de dades d'entitats ambientals, als mitjans de premsa, i altres sectors clau. També s'ha fet

arribar a tots els grups parlamentaris, i s'ha publicat a la web de l'o3sac i compartit a les xarxes socials.

Arran de la difusió de l'article s'ha fet una reunió amb el GP de 'junts pel sí' i amb la CUP.

EIX 3: Aliances de treball de les entitats del TSAcat

En aquest àmbit s'acullen aquelles accions que es promouen per part de les entitats ambientals de l'o3sac amb vocació de compartir sinèrgies i reforçar la identitat comuna de sector.

A. Reunions amb entitats ambientals per donar a conèixer l'o3sac i el nou Pla Estratègic de l'o3sac

Durant el 2016 s'han realitzat diverses reunions amb entitats ambientals membres de l'o3sac i no membres, amb l'objectiu de conèixer les necessitats i inquietuds d'aquestes, presentar l'o3sac i el nou pla estratègic. Concretament ens hem reunit amb les següents:

- 02/02 BACC
- 16/02 XVAC
- 19/02 XCT
- 25/02 SCEA
- 07/03 ICO
- 09/03 Fundació Catalunya La Pedrera
- 22/03 Ecoserveis
- 30/03 ESF
- 30/03 ADENC
- 07/04 Eco-union
- 11/04 Pau Costa Foundation
- 15/04 BACC
- 19/04 Espigoladors
- 21/04 Banc de Recursos
- 06/05 Club EMAS
- 18/05 Som Energia
- 23/05 Plataforma Aprofitem Aliments

B. Comissió de defensa del Patrimoni Natural

L'o3sac és membre de la Comissió de defensa del Patrimoni Natural de Catalunya, i durant l'any 2016 s'ha participat a una reunió amb persones de conservacio.cat i en la qual es va tractar el tema de l'Agència del Patrimoni de la Natural. Des de conservacio.cat defensen l'agència com a eina pràctica i amb més autonomia per generar bones polítiques de conservació del territori, i estratègia de recaptació pròpia.

C. Signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

L'o3sac forma part del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, i en aquest sentit, s'ha compromès a treballar d'acord amb els objectius i les línies d'acció recollits al Compromís i a fer públiques les accions concretes que ho configuren a través d'un Pla d'Acció.

D. Membres del Comitè de seguiment PO FEDER Catalunya 2014 - 2020

L'o3sac és membre del Comitè de seguiment PO FEDER Catalunya 2014 – 2020 i el 2016 el coordinador tècnic va participar d'una reunió del comitè.

EIX 4: Aliances amb altres sectors socials

En aquest eix es recullen aquelles accions que garanteixen una relació fluïda i d'intercanvi amb estructures similars a l'o3sac, però d'altres àmbits socials i/o associatius.

A. Reunions participació al 'Panoràmic'

El 'Panoràmic' és una recerca que es fa des del propi sector associatiu per disposar del coneixement necessari per enfortir les associacions i organitzacions sense ànim de lucre. Està impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona, fruit de les reflexions recollides al 2n Congrés i coordinada per l'Observatori del Tercer Sector.

B. Reunió amb l'ajuntament de Barcelona

L' o3sac s'ha reunit amb l'Eva Herrero, comissionada d'ecologia de l'Ajuntament de Barcelona. La reunió ha servit per explicar la tasca de l'o3sac i la voluntat de treballar amb l'Ajuntament de Barcelona en dos temes concret: el Congrés del TSAcat i la campanya donant ambiental.

C. Col·laboració amb Ecoembes

El dia 24 d'abril hi ha una primera reunió amb Ecoembes per parlar de la possibilitat d'establir una col·laboració. A l'octubre hi ha una segona reunió ja per concretar l'encàrrec concret que ens fa Ecoembes, concretament l'organització d'un taller participatiu per a conèixer les bones pràctiques en gestió de residus de les entitats ambientals. El 21 de novembre es fa una reunió de treball i es presenta l'avantprojecte.

La realització es farà el primer semestre de 2017.

EIX 5: Gestió i funcionament del l'o3sac

Aquest darrer eix és on s'estableixen les activitats d'estructuració interna, coordinació i gestió que permeten consolidar l'o3sac. Cal remarcar que durant l'any 2013 no hi ha hagut estructura tècnica a l'o3sac.

A. Ampliació de la base social de l'o3sac

Durant el 2016 i gràcies al treball de donar a conèixer l'o3sac i el nou Pla Estratègic, l'o3sac ha augmentat la seva base social amb l'adhesió de nous membres; les noves entitats membres de l'o3sac en qualitat d'entitats adherides són: Associació de Naturalistes de Girona, associació Xatrac, Ecoserveis, Fundació Banc de Recursos i Pau Costa Foundation.

També hi han hagut les següents baixes: BACC i PTP.

B. Ajut de l'Obra Social 'la Caixa' 2016

Durant l'any 2016 hem gaudit d'un ajut de l'OS 'la Caixa' (mitjançant el conveni de l'Obra Social amb la Generalitat de Catalunya) gràcies al qual hem desenvolupat el projecte: 'Enfortiment i articulació del Tercer Sector Ambiental de Catalunya'. La dotació de l'ajut ha estat de 40.000 euros.

C. Conveni marc de col·laboració amb el Departament de Territori i Sostenibilitat

L'o3sac manté un conveni marc de col·laboració de l'o3sac i el Departament de Territori i Sostenibilitat, el qual es va signar el mes de novembre de 2014. Aquest conveni no té dotació econòmica.

D. Juntes de Govern

Al llarg de l'any s'han celebrat 7 sessions de la Junta de Govern de l'o3sac; aquestes han estat virtuals. Concretament el mesos de febrer, març, abril, maig, juny, octubre i novembre.

E. Assemblea General

L'assemblea general de membres de l'o3sac es va celebrar el dia 26 d'abril de 2016 a l'Aula Ambiental Bosc Turull; en l'acte es van exposar i aprovar les memòries d'actuació i econòmiques de l'any 2015, i el programa d'actuació i el

pressupost per l'any 2016. Hi van participar 4 entitats membres de l'o3sac i el coordinador tècnic de l'o3sac.